

Finansutskottets betänkande 2023/24:FiU35

Extra ändringsbudget för 2024 – Åtgärder i samband med rekonstruktion av SAS AB

Sammanfattning

Utskottet tillstyrker propositionen. I propositionen föreslås att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2024 för statens räkning tillskjuta en andel av svenska statens utestående lånefordringar på konsortiet Scandinavian Airlines System Denmark–Norway–Sweden, inklusive upplupen ränta, till SAS AB som motsvarar teckningskursen för de aktier i SAS AB som svenska staten är berättigad till i samband med rekonstruktionen av konsortiet.

Utskottet föreslår att ärendet avgörs trots att det har varit tillgängligt kortare tid än två vardagar före den dag då det behandlas.

Behandlade förslag

Proposition 2023/24:134 Extra ändringsbudget för 2024 – Åtgärder i samband med rekonstruktion av SAS AB.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	4
Ärendet och dess beredning.....	4
Utskottets överväganden.....	6
Extra ändringsbudget för 2024 – Åtgärder i samband med rekonstruktion av SAS AB	6
<i>Bilaga</i>	
Förteckning över behandlade förslag	8
Propositionen	8

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Extra ändringsbudget för 2024 – Åtgärder i samband med rekonstruktion av SAS AB

Riksdagen

a) bemyndigar regeringen att under 2024 för statens räkning tillskjuta en andel av svenska statens utestående lånefordringar på konsortiet Scandinavian Airlines System Denmark–Norway–Sweden, inklusive upplupen ränta, till SAS AB som motsvarar teckningskursen för de aktier i SAS AB som svenska staten är berättigad till i samband med rekonstruktionen av konsortiet,

b) bemyndigar regeringen att vidta de åtgärder i övrigt som behövs för att genomföra tillskottet enligt punkt a).

Därmed bifaller riksdagen proposition 2023/24:134 punkterna 1 och 2.

Utskottet föreslår att ärendet avgörs trots att det har varit tillgängligt kortare tid än två vardagar före den dag då det behandlas.

Stockholm den 23 april 2024

På finansutskottets vägnar

Edward Riedl

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Edward Riedl (M), Mikael Damberg (S), Oscar Sjöstedt (SD), Gunilla Carlsson (S), Dennis Dioukarev (SD), Jan Ericson (M), Ingela Nylund Watz (S), Charlotte Quensel (SD), Adnan Dibrani (S), Ida Drougge (M), Ida Gabrielsson (V), Hans Eklind (KD), Martin Ådahl (C), Janine Alm Ericson (MP), Cecilia Rönn (L), Joakim Sandell (S) och Kent Kumpula (SD).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I betänkandet behandlar utskottet proposition 2023/24:134 Extra ändringsbudget för 2024 – Åtgärder i samband med rekonstruktion av SAS AB. I propositionen lämnar regeringen förslag till ändringar i statens budget för 2024.

Propositionen överlämnades till riksdagen torsdagen den 11 april 2024. På förslag av regeringen beslutade riksdagen att motionstiden skulle förkortas till sex dagar. Motionstiden löpte ut onsdagen den 17 april. Det har inte väckts några följdmotioner med anledning av propositionen.

Utskottet har till följd av den korta beredningstiden inte gett andra utskott tillfälle att yttra sig.

I bilagan finns en förteckning över de behandlade förslagen.

Skäl för ändringar i statens budget och förkortad motionstid

Enligt riksdagsordningen (RO) får regeringen vid högst två tillfällen lämna en proposition med förslag till ändringar i statens budget för det löpande budgetåret (9 kap. 6 § första stycket). En sådan proposition lämnas i anslutning till budgetpropositionen eller den ekonomiska vårpropositionen (tilläggsbestämmelse 9.6.1). Förslag till ändringar i budgeten får dock lämnas vid andra tillfällen om regeringen anser att det finns särskilda skäl (9 kap. 6 § andra stycket).

SAS AB (SAS) är ett börsnoterat bolag där staten är minoritetsägare. Som minoritetsägare i ett börsnoterat bolag saknar staten möjlighet att ensamt styra över bolagets processer. SAS inledde 2022 en process för finansiell rekonstruktion under tillsyn av amerikansk federal domstol, ett s.k. chapter 11-förfarande. Regeringen har därför tidigare inhämtat riksdagens bemyndigande för olika åtgärder med anledning av bolagets rekonstruktionsprocess (prop. 2021/22:258, bet. 2021/22:FiU48, rskr. 2021/22:438, prop. 2022/23:1, utg.omr. 24, bet. 2022/23:NU1, rskr. 2022/23:99 och prop. 2023/24:1, utg.omr. 24, bet. 2023/24:NU1, rskr. 2023/24:108). Den 19 mars 2024 godkände den amerikanska domstolen en rekonstruktionsplan för SAS. Den 27 mars 2024 meddelade SAS att bolaget, i linje med det amerikanska förfarandet, ansökt om företagsrekonstruktion i Sverige. Med hänsyn till genomförandet av bolagets planerliga rekonstruktion behöver bolaget få svenska statens besked om godkännande i mitten av maj 2024. Om bolaget inte får detta besked riskerar det att hindra den planerade rekonstruktionsprocessen från att genomföras. För att kunna agera ansvarsfullt i statens roll som aktieägare i SAS i den nu uppkomna situationen bedömer regeringen att det finns särskilda skäl att lämna förslag om ändringar i statens budget för 2024. Regeringen anser vidare mot bakgrund av vad som anförts att det finns

synnerliga skäl för riksdagen att besluta om förkortad motionstid. Regeringen föreslår att motionstiden förkortas till sex dagar.

Ändringsbudgetar under 2024

Regeringen har vid ett tidigare tillfälle lämnat en proposition med förslag till extra ändringsbudget för 2024. Propositionen avsåg försvarsmateriel och ekonomiskt stöd till Ukraina (prop. 2023/24:76, bet. 2023/24:FiU33, rskr. 2023/24:144 och 145).

Regeringen lämnade proposition 2023/24:99 Vårändringsbudget för 2024 till riksdagen den 15 april. Propositionen kommer att behandlas i betänkande 2023/24:FiU21.

Riksbanken lämnade framställning 2023/24:RB4 Återställning av eget kapital till riksdagen den 2 april. I framställningen föreslår Riksbanken att riksdagen beslutar om att stärka Riksbankens eget kapital under 2024. Framställningen kommer att behandlas i betänkande 2023/24:FiU28.

Utskottets överväganden

Extra ändringsbudget för 2024 – Åtgärder i samband med rekonstruktion av SAS AB

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2024 för statens räkning tillskjuta en andel av svenska statens utestående lånefordringar på konsortiet Scandinavian Airlines System Denmark–Norway–Sweden, inklusive upplupen ränta, till SAS AB som motsvarar teckningskursen för de aktier i SAS AB som svenska staten är berättigad till i samband med rekonstruktionen av konsortiet.

Riksdagen bemyndigar regeringen att vidta de åtgärder i övrigt som behövs för att genomföra tillskottet.

Propositionen

Regeringen har tidigare fått riksdagens bemyndiganden att under 2022 helt eller delvis konvertera dels svenska statens fordringar enligt befintliga hybridinstrument i SAS AB, dels statens utestående lånefordringar på konsortiet Scandinavian Airlines System Denmark–Norway–Sweden (konsortiet), till nya aktier i SAS AB (SAS) samt att vidta de åtgärder i övrigt som behövs för att genomföra konverteringarna (prop. 2021/22:258, bet. 2021/22:FiU48, rskr. 2021/22:438). Bemyndigandena har därefter förlängts till 2023 och 2024 samt utökats med bemyndiganden att konvertera på lånefordringarna upplupen ränta till nya aktier i SAS och att helt eller delvis skriva ned fordringarna (prop. 2022/23:1, utg.omr. 24, bet. 2022/23:NU1, rskr. 2022/23:99 och prop. 2023/24:1, utg.omr. 24, bet. 2023/24:NU1, rskr. 2023/24:108).

Bakgrunden till bemyndigandena är att SAS den 5 juli 2022 offentliggjorde att bolaget har påbörjat en process för finansiell rekonstruktion under tillsyn av amerikansk federal domstol, ett s.k. chapter 11-förfarande. Förfarandet syftar till att ge SAS möjlighet att genomföra viktiga delar av den plan som bolagets styrelse presenterade i februari 2022 för en omfattande rekonstruktion av verksamheten.

Den 19 mars 2024 godkände den amerikanska domstolen en rekonstruktionsplan för SAS och konsortiet som bl.a. innebär att svenska staten är berättigad till viss utdelning på statens lånefordringar på konsortiet. Svenska statens övriga fordringar som omfattas av tidigare bemyndiganden kommer sannolikt att skrivas ned. Den initiala utdelningen under 2024 lämnas i form av aktier i SAS, men mottagandet av aktier är villkorat av att staten, i likhet med andra fordringsägare, ingår ett aktieägaravtal som avser det

fortsatta ägandet av det rekonstruerade och avnoterade SAS. Regeringen bedömer att staten inte bör ingå detta aktieägaravtal eftersom svenska staten inte är en långsiktig ägare i SAS.

För de fordringsägare i rekonstruktionen som är berättigade till utdelning i form av aktier i SAS, men i likhet med svenska staten inte avser att ingå något aktieägaravtal, kommer SAS-aktierna som fordringsägarna är berättigade till att i stället tecknas och ägas av en s.k. trust (i det följande benämnd stiftelsen). Det slutliga ekonomiska värdet av SAS-aktierna i stiftelsen tillkommer de fordringsägare som inte har tecknat sina aktier. Stiftelsens teckning av aktier i SAS förutsätter dock att en andel av de aktieberättigade fordringsägarnas fordringar i rekonstruktionen tillförs SAS eftersom aktierna inte kan emitteras utan att SAS tillförs tillgångar som motsvarar minst aktiernas kvotvärde enligt 13 kap. 19 § aktiebolagslagen (2005:551). Regeringen får inte utan riksdagens bemyndigande tillskjuta kapital till ett företag enligt 8 kap. 3 § första stycket budgetlagen (2011:203). Utifrån uppgifter i den beslutade rekonstruktionsplanen beräknas tillskottet från svenska staten uppgå till ungefär 41 miljoner kronor av svenska statens utestående lånefordringar på konsortiet. Eftersom tillskottet utgörs av en del av en befintlig fordran belastas inte statens budget med någon ny utgift. Svenska staten kommer alltså inte att äga aktier i SAS efter rekonstruktionen, utan det slutliga ekonomiska värdet tillkommer i stället svenska staten som förmånstagare i stiftelsen.

De bemyndiganden som regeringen nu begär är avsedda att komplettera de befintliga bemyndigandena och ska inte ersätta dessa. Samtliga åtgärder måste godkännas av Europeiska kommissionen innan de genomförs.

Mot denna bakgrund bör regeringen bemyndigas att under 2024 för statens räkning tillskjuta en andel av svenska statens utestående lånefordringar på konsortiet Scandinavian Airlines System Denmark–Norway–Sweden, inklusive upplupen ränta, till SAS AB som motsvarar teckningskursen för de aktier i SAS AB som svenska staten är berättigad till i samband med rekonstruktionen av konsortiet. Vidare bör regeringen bemyndigas att vidta de åtgärder i övrigt som behövs för att genomföra tillskottet.

Förslaget innebär att regeringen begär bemyndiganden för att tillskjuta en andel av svenska statens utestående lånefordringar på konsortiet, inklusive upplupen ränta, till SAS. Eftersom tillskottet utgörs av en del av en befintlig fordran belastas inte statens budget med någon ny utgift. Således har förslagen som lämnas i propositionen inga budgetära konsekvenser för staten.

Utskottets ställningstagande

Utskottet tillstyrker propositionen.

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2023/24:134 Extra ändringsbudget för 2024 – Åtgärder i samband med rekonstruktion av SAS AB:

1. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2024 för statens räkning tillskjuta en andel av svenska statens utestående lånefordringar på konsortiet Scandinavian Airlines System Denmark–Norway–Sweden, inklusive upplupen ränta, till SAS AB som motsvarar teckningskursen för de aktier i SAS AB som svenska staten är berättigad till i samband med rekonstruktionen av konsortiet.
2. Riksdagen bemyndigar regeringen att vidta de åtgärder i övrigt som behövs för att genomföra tillskottet enligt punkt 1 ovan.